Door Israël niet te sanctioneren, zijn de EU-leiders medeplichtig aan de misdaden van het land. Ze moeten nu handelen.

Josep Borrell

Het stilzwijgen van Europa heeft de genocide op de Palestijnen ongecontroleerd laten doorgaan, en daarmee alles waar het voor staat ondermijnd.

- Josep Borrell was van 2019 tot 2024 de hoge vertegenwoordiger van de EU voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid

Vrijdag 1 augustus 2025 10.00 uur CEST

Deel

IAls ze de aanvallen van Donald Trump overleven, zullen de internationale rechtbanken pas over enkele jaren hun definitieve oordeel vellen. Maar voor iedereen die oren heeft om te horen en ogen om te zien, kan er weinig twijfel over bestaan dat de Israëlische regering genocide pleegt in Gaza, burgers afslacht en uithongert na systematisch alle infrastructuur in het gebied te hebben vernietigd. Ondertussen maken kolonisten en het Israëlische leger zich dagelijks schuldig aan ernstige, massale en herhaaldelijke schendingen van het internationaal recht en het internationaal humanitair recht op de Westelijke Jordaanoever en in Oost-Jeruzalem.

Degenen die niet in actie komen om deze genocide en deze schendingen van het internationaal recht te stoppen, zijn er, ondanks hun macht, medeplichtig aan. Dit is helaas het geval met de leiders van de Europese Unie en haar lidstaten, die weigeren Israël te bestraffen, ondanks de wettelijke verplichting van de EU daartoe.

De EU beschikt over vele mogelijkheden om aanzienlijke invloed uit te oefenen op de Israëlische regering. De EU is Israëls grootste handelspartner en belangrijkste partner op het gebied van investeringen en intermenselijke uitwisseling. Het is tevens een van Israëls belangrijkste wapenleveranciers. De associatieovereenkomst tussen de EU en Israël, die in 2000 werd gesloten na de Oslo-akkoorden, is de gunstigste van alle overeenkomsten

die het blok met derde landen heeft gesloten. Naast nul douanerechten op de export van goederen en diensten en visumvrij reizen voor zijn burgers, geeft de overeenkomst Israël toegang tot diverse belangrijke Europese financierings- en uitwisselingsprogramma's, zoals Horizon en Erasmus.

Artikel 2 van deze overeenkomst stelt deze echter afhankelijk van de eerbiediging door Israël van het internationaal recht en de fundamentele mensenrechten. Het al dan niet opschorten ervan is daarom geen vrije keuze van de EU. Aangezien de ministers van Buitenlandse Zaken van de EU hebben vastgesteld dat Israël deze rechten niet respecteert, zijn de EU-leiders nu wettelijk verplicht de overeenkomst op te schorten. Het niet nakomen hiervan zou tevens een ernstige schending van de associatieovereenkomst met Israël zijn.

Ondanks alle inspanningen die ik in die hoedanigheid heb geleverd toen ik hoge vertegenwoordiger van de EU was, en ondanks de dramatische verslechtering van de humanitaire situatie in Gaza en de toenemende schendingen van het internationaal recht op de Westelijke Jordaanoever in de afgelopen maanden, hebben de EU en de meeste EU-regeringen tot nu toe nagelaten om de middelen die hen ter beschikking stonden te gebruiken om druk uit te oefenen op de Israëlische regering.

Als gevolg hiervan is de EU, geconfronteerd met de onverzettelijkheid van de regering van Benjamin Netanyahu, al meer dan anderhalf jaar niet in staat geweest haar toewijding aan fundamentele mensenrechten, haar verdediging van het internationaal recht en multilateralisme, of haar jarenlange standpunt ten gunste van de tweestatenoplossing te bevestigen. Deze inactiviteit heeft haar geopolitieke positie al ernstig geschaad, niet alleen in de moslimwereld maar wereldwijd. Het schrille contrast tussen de krachtige reactie van de Europese autoriteiten op de Russische agressie tegen Oekraïne en hun passiviteit ten aanzien van de oorlog in Gaza is breed uitgebuit door Vladimir Poetins propaganda tegen de EU. En met succes, zoals we met name in de Sahel hebben gezien . Deze Europese dubbele maatstaf heeft ook de steun voor Oekraïne in veel ontwikkelingslanden aanzienlijk verzwakt.

Door te blijven volharden in het niet opschorten van de associatieovereenkomst ondanks de duidelijke schending ervan door Israël, door wapenleveringen aan dat land niet te blokkeren ondanks de oorlogsmisdaden en misdaden tegen de menselijkheid die in Gaza zijn gepleegd, door de import uit illegale nederzettingen niet te verbieden ondanks de beslissingen van het Internationaal Gerechtshof in die zin, door Israëlische ministers en politieke leiders die genocidale uitspraken doen niet te sanctioneren, door Netanyahu niet te verbieden het Europese luchtruim te gebruiken ondanks het arrestatiebevel dat is uitgevaardigd

door het Internationaal Strafhof, en door de rechters van het hof en VN-functionarissen die door de Verenigde Staten zijn gesanctioneerd niet te steunen, brengen de EU en haar lidstaten zichzelf in diskrediet in de ogen van de wereld en ondermijnen ze het internationale recht en de multilaterale orde die ze geacht worden te verdedigen. Terwijl ze in het oosten worden aangevallen door Poetin en in het westen door Trump, verdiept de EU zo haar isolement door zichzelf af te sluiten van de rest van de wereld.

De leiders van de EU en haar lidstaten zullen in de toekomst waarschijnlijk ter verantwoording worden geroepen voor hun medeplichtigheid aan de misdaden tegen de menselijkheid die door de regering van Netanyahu zijn gepleegd. En achteraf gezien zullen Europeanen ongetwijfeld streng oordelen over hun blindheid voor de genocide die plaatsvindt. Het is echter dringend noodzakelijk om de schade nu te beperken. De EU moet nu eindelijk besluiten om Israël zonder verder uitstel sancties op te leggen. Dit is de enige taal die Israëlische leiders ertoe kan brengen te stoppen met het plegen van misdaden tegen de menselijkheid.

- Josep Borrell was van 2019 tot 2024 de hoge vertegenwoordiger van de EU voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid. Hij is voorzitter van het Centrum voor Internationale Zaken van Barcelona, CIDOB

Bron: The Guardian

Vrijdag 1 augustus 2025